

Stichting Varend Erfgoed Kolhorn

*secretariaat: Sportstraat 2, 1767 CE Kolhorn
telefoon: 0651535273, e-mail: kh44@live.nl, internet:*

www.KH44.nl

IBAN: NL47 INGB 0005 3850 99

KvK: 37093422, BTW: NL816094093B01

Nieuwsbrief nr. 49

2 december 2024

Van de Voorzitter – Frans Schepers

De jol ligt weer in de loods, tijd voor een nieuwsbrief! Tijd om de belevenissen van de jol en haar bemanning weer te delen met onze aanhang.

We besteden uitgebreid aandacht aan de tocht van de jol naar Stavoren en het Lauwersmeer. Daarnaast aandacht voor de luxe rondvaart voor de prijswinnaars van de dakpannenactie voor de loods. Ook de visserijweek komt aan de orde, en natuurlijk het voor de tweede keer droogzetten van de jol.

Niet aan de orde komen de jaarlijkse evenementen waar we ook aan deelnemen: Nazomeren in Niedorp en de Open Monumentendagen. Helaas konden we, vanwege ziekte van een van de bemanningsleden, onze tocht naar Andijk niet door laten gaan.

De jol tijdens de visserijweek uitvarend bij Workum. Foto Job Jager.

Het lukt niet altijd het bemanningsrooster voor de jol volledig gevuld te krijgen. We zoeken daarom nog naar meer schippers en maten om deze binnen

onze stichting als vrijwilliger in kunnen zetten. Interesse? Laat van u horen door te mailen naar KH44@live.nl of te bellen naar 06 51 53 52 73 en bespreek de mogelijkheden.

Binnen de redactie van deze nieuwsbrief hebben we nog eens gekeken naar de opmaak van de brief. We hebben er voor gekozen het A5-formaat te gaan gebruiken. Dit leest wat makkelijker op een laptop of smartphone en is ook wat eenvoudiger als boekje uit te printen. Wilt u de digitale versie afdrukken vanuit Adobe Reader? Kies dan in het 'Afdrukken'-scherm in Acrobat Reader voor de optie 'Boek'.

Graag wijs ik u ook op onze Facebook-pagina [Facebook.com/JolKolhorn](https://www.facebook.com/JolKolhorn). Deze kunt u ook bekijken zonder Facebookaccount. Als u naar de pagina gaat, krijgt U wel een inlogscherf te zien, maar u kunt deze met het kruisje rechts bovenin wegglikken, waarna u de informatie en foto's van de jol kunt bekijken.

Voor nu wens ik u veel leesplezier.

Prijswinnaars dakpannenactie

Op 30 juni hebben de acht prijswinnaars van de dakpannenactie voor de dakpannen op onze nieuwe bootloods hun prijs gekregen. Het betreft een luxe rondvaart op het Kolhornerdiep en Groetkanaal.

Dit keer wordt er verzameld bij de loods, waar de winnaars – onder de nieuwe pannen - worden getrakteerd op een glas met feestelijke bubbeltjes. Daarna vertrekt de jol onder zeil. Dit kan omdat de wind gunstig is: west kracht 3 Beaufort. Het gebruik van de motor is niet nodig. Tijdens de reis worden diverse hapjes en drankjes geserveerd, het is ten slotte een luxe rondvaart.

De (meeste) van de prijswinnaars van de dakpannenactie.

Bij terugkomst legt passagier Tjeerdo Wieberdink de jol zeilend weer voor de kant. Een mooie manoeuvre! We kunnen terugkijken op een mooie en

gezellige prijsvaart. En zijn alle deelnemers aan de dakpannenactie dankbaar voor hun deelname. Het leverde een prachtig dak op.

Reis naar Stavoren en het Lauwersmeer

Op 18 juli tegen de middag vertrekt de jol richting Stavoren op de aldaar georganiseerde jollenreünie op te luisteren. De bemanning Hannes Oostenbruggen en Frans Schepers besluiten vanwege de windverwachting met gestreken mast op de motor via Middenmeer, Sloodorp en Den Oever naar het IJsselmeer te varen. Daar zetten ze de mast overeind en varen richting Stavoren. Er staat weinig wind, en willen ze nog voor donker in Stavoren aankomen, dan moet de motor er weer bij, helaas.

Gemeerd in de oude haven van Stavoren.

De KH44 mag op vrijdag meevaren met het defilé van geselecteerde jollen die door de grachten van Stavoren vaart. Ook een schutting door de oude sluis met acht jollen tegelijk hoort bij het defilé. De jol wordt versierd met een netje en de vlag van de gemeente Hollands Kroon gaat in top.

Omdat onze jol relatief veel ruimte heeft, wordt zij langs zij een andere grote jol, de ST60 van Henk de Roos, vastgemaakt. Daarna wordt de sambaband Almirante verdeeld over beide schepen; de bandleider staat voorop de

De KH44 zij aan zij met de ST60.

KH44. Het wordt een vrolijke boel als we met de spelende band aan het defilé deelnemen. Gelukkig heeft de bemanning oordopjes tot haar beschikking. Als eerste jol vaart de ST16 (schipper Henk Zijlstra), met aan boord de Visserijkoningin en haar hofdame. Ook zijn er jollen met verklede kinderen aan boord.

Op zaterdag worden er jollenzeilwedstrijden gehouden. Daar willen we het eigenlijk niet over hebben. De

bemanning wordt die dag voor de wedstrijd versterkt met René Douma. KH44 blundert echter al met de start door niet nabij de startlijn te varen en daarna staat er te weinig wind om zelfs de eerste boei maar te ronden. De KH44 is sowieso al niet het snelste schip, maar met weinig wind heeft de jol geen enkele kans.

Wel is iedereen lovend over de lijnen van de jol en haar mooie zeilen, daar doen we het dan maar weer mee... Het is trouwens opvallend hoe vaak er gedurende deze gehele reis naar het Lauwersmeer door passerende schepen een duim wordt opgestoken als blijk van waardering voor de mooie jol.

De tweede zeilwedstrijd wordt uiteindelijk afgeschoten vanwege gebrek aan wind. Als een soort van troostprijs, of aanmoedigingsprijs?, ontvangt de jol een flinke hoeveelheid grote kurken waar we mooie jonen van kunnen maken. Deze gebruiken we tijdens de visserijweek in oktober en geven de uitrusting van de jol een betere authentieke uitstraling.

Er kan worden teruggekeken op een zeer geslaagd weekend. De organisatie is perfect! Voldoende eten, drinken en hapjes! Gezelligheid op de haven. Mooie informele contacten.

Zaterdag rond 17 uur vaart de jol door richting Zoutkamp. De route gaat over het IJsselmeer van de oude naar de nieuwe haven van Stavoren en dan door de Johan Frisosluis. Daarna door het Johan Frisokanaal, de Morra en de Fluessen tot aan Heeg. Rond 21 uur vinden we een plekje in Jachthaven de Eendracht. Vanwege gebrek aan wind hebben we wel alles moeten motoren.

Ook de volgende morgen moet de motor aan. Er wordt naar het Prinses Margrietkanaal gevaren. Rond de middag wordt het oliegoed aangetrokken, het regent flink en zo'n pak houdt je droog.

Bij Gerkesklooster wordt de mast gestreken en gaat het bakboord uit om via de rivier de Lauwers naar Zoutkamp te varen. Het blijkt een mooi meanderend water te zijn. Halverwege de rivier bevindt zich in Pieterzijl een lage beweegbare brug met zelfbediening. Dat zou moeten lukken, lijkt de bemanning. Daar aangekomen blijkt echter dat je er een

De jol voor de nacht afgemeerd bij de Friese Sluis nabij Zoutkamp

sleutel voor nodig hebt... en die is niet aan boord... Gelukkig is er een inwoner van Pieterzijl die zo'n brugsleutel heeft en hij opent de brug. De jol kan verder. Iets over 19 uur meert de jol aan het eind van de Lauwers in de sluis van de Friese Sluis af. De bemanning loopt naar Zoutkamp en eet heerlijk, onder het genot van een lekker koud biertje, in het eerste restaurant dat ze tegenkomen.

De volgende ochtend wordt de reis vervolgd met dus eerst een sluispassage. Het is een bijzondere sluis, met aan de zee kant een verticale schuif en aan de binnenkant twee 'normale' sluisdeuren. Met 10 meter sluislengte denkt de bemanning met de jol in de sluis te passen, maar de jol blijkt met gestreken mast toch iets langer te zijn dan die 10 meter. Er wordt wat gerommeld en als de jol diagonaal in de sluis ligt, blijkt het toch te passen. De op afstand bediende sluisdeuren gaan dicht en even later gaat de verticale schuif open. De jol kan weer verder en wel naar de haven van Zoutkamp om boodschappen te doen.

Het past net in de Friese Sluis. De jol ligt er diagonaal in. De verticale schuif gaat open.

Hans Evenhuis in zijn element, hij stuurt de jol over het Lauwersmeer.

Na de boodschappen wordt koers gezet naar Haven Hunzegat. Daar is afgesproken met erevoorzitter Hans Evenhuis, het doel van deze reis.

Bij zijn afscheid als voorzitter van Stichting Varend Erfgoed Kolhorn, de eigenaar van de KH44, heeft hij, naast de benoeming tot erevoorzitter en een

donateurschap voor het leven ook een vaartocht met zijn geliefde jol op het Lauwersmeer cadeau gekregen. Die belofte wordt vandaag ingelost. Hans woont sinds een aantal jaar in Niekerk, een dorpje nabij Zoutkamp. Na de koffie van Gerda, Hans zijn vrouw, adviseert Hans ons eerst te bunkeren, want er zijn niet veel tankstations in de omgeving.

Rond een uur of 11 is het vertrek: Hans, Hannes en Frans. Helaas is de wind om op het Lauwersmeer te komen niet geheel gunstig. De motor moet er (weer) bij. Later kan de motor gelukkig toch nog even uit omdat er gezeild kan worden. Wat een rust is dat. Op het Dokkumerdiep moet de motor aan en wordt aangemeerd in Dokkumer Nieuwe Zijlen. Daar gaat Hans van boord, samen met zijn fiets. Hans kan eventueel bellen naar Gerda om hem op te halen, maar hij geeft er de voorkeur aan naar huis te fietsen. Tijdens de tocht was de wind niet helemaal gunstig, maar er kan worden teruggekeken op een prachtig vaartje. Hans heeft genoten.

Als Hans is weggefietsd varen Hannes en Frans door naar Dokkum, waar in het stadje wordt overnacht. De volgende ochtend gaan ze verder over de Dokkumer Ee naar Leeuwarden. Op de motor: de stevige wind is tegen. Onderweg wordt het beroemde bruggetje naar Bartlehiem gepasseerd. Eerder in Stavoren is geadviseerd niet door de stad Leeuwarden te gaan, maar er

Het bruggetje bij Bartlehiem

omheen te varen. Zo komen we onder meer over de Bonkevaart. Net als het genoemde bruggetje beroemd van de Friese Elfstedentocht.

Vanaf Leeuwarden gaat de reis over de Sneekertrekvaart naar Sneek. Na Sneek kunnen de zeilen er toch nog even bij. Er wordt weer in Heeg overnacht. In dezelfde jachthaven van een enkele dagen terug. Het diner vanavond bestaat uit kadetjes met worstjes uit blik. Die varen al een aantal dagen met de jol mee als noodrantsoen, maar het moet uiteindelijk toch ook een keer op.

De volgende morgen, woensdag 24 juli, vertrekt de jol rond 9 uur. Het gaat zeilend naar Stavoren. Om 12 uur wordt de ansjovisjol KH44 weer naar

buiten geschut. Op het IJsselmeer gaat toch de motor er weer bij, omdat alleen onder zeil de snelheid te laag is. Het doel is vandaag Kolhorn nog te halen.

Iets voor 15 uur vaart de jol bij Medemblik naar binnen. Om 16 uur zijn de drie bruggen en twee sluizen in Medemblik gepasseerd. De mast is ondertussen weer neer en er wordt koers gezet naar Kolhorn. Na telefonisch contact met de sluiswachter van de Westfriesesluis (nabij Kolhorn) moet de jol uiterlijk 17:40 uur de sluis invaren om nog te worden geschut. De sluis draait tot 18 uur.

De motor moet wat harder draaien dan normaal, wat de snelheid van de jol ten goede komt. De jol vaart dan ook exact 17:40 uur de sluis in. De motor houdt zich goed, de temperaturen blijven normaal, maar alles aan boord van de jol trilt hard. Na de sluis wordt de jol afgemeerd nabij de nieuwe loods en wordt zij weer in de gereedheid gebracht om rondvaarten te maken op het Kolhornerdiep. De jol gaat daarna weer naar haar vaste ligplaats nabij de Turfschuur.

Weer terug op het Kolhornerdiep

Zuiderzeewerken 100 jaar

Het is zo'n 100 jaar geleden dat de Zuiderzeewerken werden gestart. Het is daarom een mooie periode om hier aandacht op te vestigen. Zo vindt ook de gemeente Hollands Kroon. In 1924 wordt de Amsteldiepdijk, of korte Afsluitdijk, voltooid. In 1929 wordt de dijk van Den Oever naar Medemblik gesloten en in 1932 wordt de Afsluitdijk voltooid. Het zijn belangrijke momenten in de geschiedenis van Kolhorn.

Samen met de Basisschool *Op Avontuur*, de Historische Vereniging Kolhorn *Histoverkol*, Museum *De Turfschuur* en Stichting Varend Erfgoed Kolhorn is onder aanvoering van Wendy Dubbeld een projectplan geschreven met de titel *Vissersverleden verbindt Kolhorn aan toekomst en heden*. Het is vooral de bedoeling basisschoolleerlingen via een aantal lessen en een vaartocht op de ansjovisjol KH44 bekend te maken met het (visserij-)verleden van Kolhorn, toen het nog aan de Zuiderzee lag.

Het project beslaat meerdere jaren en loopt in Kolhorn tot minimaal 1932. Ook andere scholen, dorpen, havens, schepen kunnen de materialen uiteindelijk gebruiken.

Visserijweek 2024

Voor de 22ste keer doet de jol weer mee met de visserijweek te Workum. Een week lang vissen met snoekbaarsnetten op de voormalige Zuiderzee. De bemanning bestaat dit jaar uit Frans Schepers, Jan Stam, Ralf Akemann en Siem Klay. Op dinsdag laat Siem zich aflossen door Arie Boontjes. Ralf is eigenlijk een vrijwilliger bij de WR60 en de WR4, maar hij wil graag eens meemaken hoe je met een jol vist.

Gedurende de hele week is het goed weer om met de jol te varen. Ondanks dat het eind oktober, begin november is! Op beide overtochten, van Medemblik naar Workum en terug van Workum naar Den Oever staat er zelfs te weinig wind en moet de motor er bij.

De start van de visserijweek is zoals vanouds chaotisch. Zeker toen de BU130, een botter gevangen door studenten uit Delft, dwars in het vaarwater komt te liggen. Het is altijd weer een wonder dat alle schepen toch weer loskomen van elkaar en uit kunnen varen om te gaan vissen.

Jan Stam toont de kanjer, een blei van 11 pond

De bokaal...

De KH44 heeft ook goed gevangen, steeds zit in elk binnengehaald netje leuk vis. Dat is wel eens anders geweest. De jol eindigt dit jaar op plaats 10 van het breilepelklassement. Derde als we alle niet-jollen wegstrepen. De winnaar is (weer) de WON119, die wel een abonnement op de breilepel lijkt te hebben. Wel vangt de jol de zwaarste vis, een blei van 11 pond. Dit is goed voor de kanjerprijs. Een wisselbokaal die voor de tweede keer aan de bemanning van de jol wordt uitgereikt.

Het doet de bemanning goed dat er op verschillende dagen diverse liefhebbers van de jol zijn, die vanuit Noord-Holland de Afsluitdijk oversteken om te komen kijken wat er zoal te doen is in Workum. Behalve de KH44 liggen daar nog zo'n 25 andere authentieke vissersschepen. Prachtig om te zien.

Op maandag eten de bemanningen van de zeeschouw LE86 en de ansvisjol KH44 in Restaurant De Hinde te Hindeloopen. We zijn uitgenodigd door de schipper van de LE86, Hans van der Meiden. Een van zijn bemanningsleden, Johan Lutgendorff is afgelopen jaar overleden, en hij wil hier in gedachten stil bij staan.

Ook op woensdag- en vrijdagavond eten de bemanningen samen. Op woensdag is het een beetje traditie aan het worden en op vrijdag kwam het zo uit. Er was vrijdag echter maar voor vier personen eten. Daarom kwamen er twee pizza's als voorgerecht bij, en zo konden we toch met zijn allen eten.

De KH44 gaat voor de tweede keer de loods in

Op zaterdagmiddag 16 november is er een grote groep vrijwilligers bijeen om de jol weer in de loods te zetten. Na een kop koffie of thee beginnen de werkzaamheden. Eerst wordt de houten steiger verwijderd met behulp van de portaalkraan. Daarna vaart de jol in de insteekhaven en wordt de motor voorzien van koelvloeistof, zodat hij in de winter bij vorst niet bevroert. De koelvloeistof is, net als een oliefilter en olie, weer beschikbaar gesteld door Autobedrijf Strijder. Klasse!

De jol staat weer in de loods

De jol gaat in vergelijking tot vorig jaar andersom de loods in. Daarom moet eerst de mast met de kraan van de jol worden gehesen en bovenin de loods, aan de trekbalen, worden opgehangen. De houten buikdenning van de jol wordt verwijderd en de jol wordt uitgespoten en uitgezogen, zodat de meeste vuiligheid uit het vlak van de jol is verwijderd.

Dan gaan de stropen onder de jol door en aangeslagen aan de vier 2-tons kettingtanks. Vervolgens staan er vier mannen bij

toerbeurt te takelen en komt de jol langzaam boven het water. Eenmaal op hoogte van de afschuitplaats wordt zij daarboven gereden en met hoge druk afgespoten. Het onderwaterschip ziet er goed uit. Dankzij de antifouling is er weinig aangroei. Als laatste wordt de jol de loods ingereden en op bokken gezet voor het nodige onderhoud gedurende de winter.

Om half vijf is de klus klaar en wordt de dag beklonken met een biertje in de kantine. De aanwezige vrijwilligers: René Douma, Frans Schepers, Jan Stam, Siem Klaij, Dirk Beekvelt, Herman, Hannes Oostenbruggen, Dirk Droog en Maarten Visser. Margreet Schepers zorgde er voor dat bezoekers koffie en thee aangeboden kunnen krijgen.

Boetdag

Jan Stam en Frans Schepers gaan op 23 november naar werf De Hoop in Workum, waar de jaarlijkse boetdag wordt gehouden. De netten worden dan gerepareerd.

Na de koffie met koek volgt de onvolprezen snert gemaakt door de secretaris van de visserijvereniging, Bernard Reekers. Daarbij een borrel, biertje of sapje. Een ideale lunch.

Frans toont aan belangstellenden een aantal foto's dat de KH44 weer in haar loods staat. Dan zie toch diverse jaloerse blikken: *Wat hebben jullie het goed voor elkaar!* Er worden nog wat tips gegeven over de ophanging van de mast. Hij moet een beetje naar achteren doorbuigend opgehangen worden, zodat als de mast op de jol staat het voorstag strak getrokken kan worden. Een beetje technisch verhaal, maar wel belangrijk. Ook wordt er een nieuw gaal gekocht, zodat er weer een nieuw net kan worden gemaakt.

Jan Stam kijkt toe hoe Thijs Viegers een net breidt.

Bedrijven en instanties die ons steunen:

Autobedrijf Strijder Kolhorn

De Wit Drankenhandel Texel

VOF Kuijper & zoon Barsingerhorn

Watersport Kolhorn

Eilanderij Kolhorn

Windmolens Groetpolder

Van de penningmeester

Het onderhoud en gebruik van de jol, loods en verzekeringen kosten geld. Daarom maken wij rondvaartjes, vragen wij aan belangstellenden of ze donateur willen worden en proberen we zoveel mogelijk subsidies aan te vragen.

Donatie

Uit onze administratie blijkt dat wij van u in 2024 al een donatie hebben ontvangen.

Als donateur ontvangt u twee maal per jaar deze nieuwsbrief en mag u, samen met uw huisgenoten, gratis mee varen op de zondagmiddagtochten. (Wel tijdig reserveren.) De jol is vanaf begin mei 2025 weer in de vaart.

De jol kunt u ook boeken voor een bedrijfs- of familie-uitje. In principe op elk moment in het vaarseizoen, mits het in onze agenda past en er een schipper beschikbaar is. Zo'n uitje kan ook naar het Amstelmeer. Ook een aansluitend programma met een borrel en een hapje nabij de loods behoort tot de mogelijkheden.

Een rondvaart met een groep juffen, als bedrijfsuitje.

Extra donatie – culturele ANBI

Indien u een grotere donatie overweegt, dan adviseer ik u om contact met ons op te nemen. De Stichting Varend Erfgoed Kolhorn is een culturele ANBI, waardoor uw gift aantrekkelijk kan worden afgetrokken bij uw belastingaangifte. Dit geldt zowel voor particuliere als bedrijfsmatige schenkingen.

Foto gemaakt door Hans van der Meiden. Hij noemt de foto 'Ansichtkaart'.

De foto is gemaakt op zaterdag 2 november tijdens de visafslag op de haven van Workum. Links is naast drie masten (klein) het vlasdoek zeil van de KH44 te zien.

Verspreiding Nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief wordt naar u verstuurd via e-mail of per post. Mocht u de nieuwsbrief anders willen ontvangen, dan kunt u dit opgeven door een e-mail te sturen naar kh44@live.nl onder vermelding van uw naam en e-mail-adres. Bellen mag natuurlijk ook: 06 51 53 52 73.

Soms krijgen we zomaar foto's opgestuurd. Zo is onderstaande foto gemaakt door Jan de Jong, een voorbijganger in de haven van Hindeloopen. Wij willen u deze foto niet onthouden.

Jan Stam, het meest fotogenieke bemanningslid van de ansjovisjool KH44, toont trots de kist met de door de KH44 gevangen vis.